

(fortsat fra Side 2)

faces« med et autentisk Billedmateriale fra Sydstaternes Helvede, maatte man indrømme, at han ikke havde overdrevet en Tøddel.

Erskine Caldwell er blevet angrebet for at være negativ og perspektivløs i sine groteske Skildringer fra det fattige Syden. Intet kan være mere misforstaaet. Som den straalende Kunstner han er, har han aldrig yndet at optræde med moralsk Pegefinger. Den, der lytter opmærksomt, vil høre den farlige Undertone, som gennemtrænger hele hans Digtning. Det er en social Bedrift i sig selv at have gjort opmærksom paa de fattige hvides Levevilkaar i Sydstaterne, og man skal være blottet for Instinkt for ikke at kunne se, at »Tobaksvejen« er en himmelraabende Anklage mod Samfundet. Virkeligheden er fuldkommen perspektivløs for Personerne, fordi de lever paa et absolut Eksistensminimum. Hvad man næppe kan bebrejde Caldwell, men snarere Staten.

Der er mange Toner i Caldwells Digtning. Burleske og poetiske staar Side om Side. Af Sind er han trods sin tilsyneladende Enkelhed mærkelig sammensat. Hans Naturel tiltrækkes af den modsætningsrige Groteske der samtidig rummer Komik og Tragik. Det blev tidligt hans kunstneriske Speciale at antyde det tragiske og oprørende gennem den komiske Overdrivelse. I hans Digtning gaar Farcen lige over i Tragedien, hans Kunst er skabt paa det raffinerede Spil mellem aabenlys Komik og camoufleret Tragik. Det er vel derfor, han i sine Virkemidler er blevet sammenlignet med Chaplin.

Som moderne Primitivist nærer Caldwell et Had til Konventioner af enhver Art. Han elsker det usammensatte Menneske, der har fundet ind til Naturens rene Kilder, og han elsker den gode Historie og den larmende Latter, som Mark Twain gjorde det. Hans chokerende dristige Kærlighedsscener skaffede ham hurtigt Puritanerne paa Halsen. Der er rundt om i hans Værk Situationer, som kan faa de forargede til at snappe efter Vejret, men der er samtidig ømme, spindelvævsfine Stemninger over purunge Menneskers Kærlighedsmøder. I Modsætning til de gængse Primitivister ejer Caldwell den dybeste sociale Ansvarsfølelse. Hvad han i Skrift og Tale har gjort for Sydstaternes »poor whites«, kan sammenlignes med hvad Ivar Lo-Johansson har betydet for det svenske Landarbejderproletariat. Ogsaa i sine indtrængende Skildringer af Negerens Pariastilling i Samfundet har han frisindet været paa Vagt mod alt, hvad der kan minde om Racefordomme og Massesuggestion. Som Digter og Menneske staar Erskine Caldwell i allerførste Række.

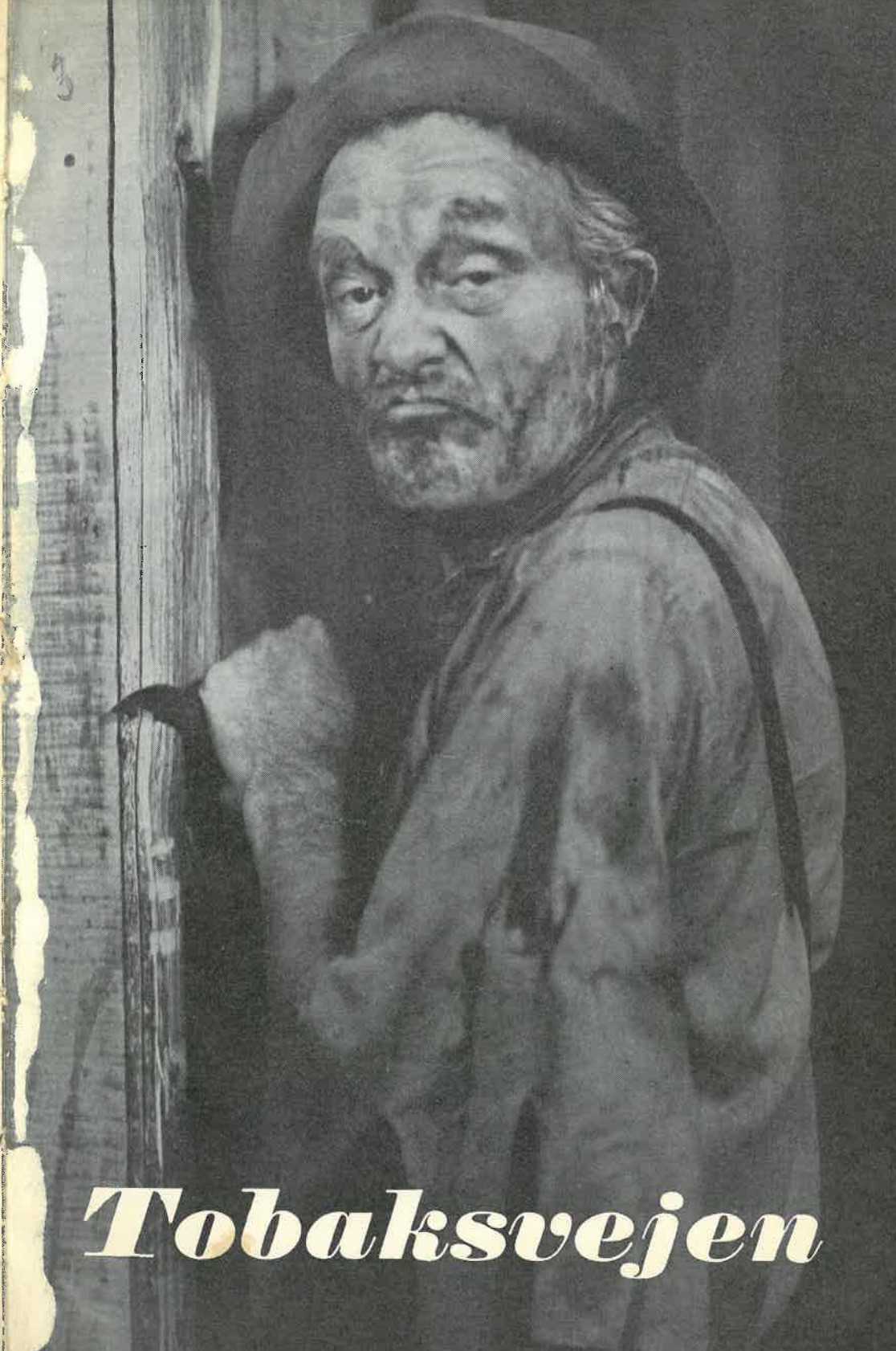
Niels Kaas-Johansen.

Tournéens Adresse:

RICHARD STANGERUP

Tordenskjoldsgade 23, . København K

Telefon Palæ 2709 - 6716

Tobaksvejen

ERSKINE CALDWELL

Af
Magister Niels Kaas-Johansen

Der findes næppe en moderne amerikansk Digter, der er mindre bekymret for sit litterære Omdømme end Ersine Caldwell. Da hans første virkelige Roman »Tobaksvejen« Aaret efter sin Fremkomst dramatiseredes og blev opført 7 Aar i Træk paa Broadway, gik det ham ikke til Hovedet, og da hele det bigotte Amerika i 1933 var nær ved at lynche ham paa Grund af hans dristige Roman »Vorherres lille Ager«, syntes alle andre end han selv at lægge Vægt paa Begivenheden. Kritiken har baade hævet ham til Skyerne og frakendt ham Talent — men Caldwell skrev uforstyrreligt videre som om intet var hændt.

Caldwell er Præstesøn og hører til de uregerlige af Slagsen. Han er født i Georgia 1903. Sydstaternes hede Atmosfære er for altid gaet ham i Blodet. Hans Mangel paa Karriere er typisk for den Digtergeneration, som kom til at præge Tredivernes Aandsliv i U. S. A. Ogsaa han har vagabonderet tidlig og silde uden at finde noget blivende Sted. For at sige det kort: Han har været hele Turen igennem fra Tallerkenvasker til professionel Fodboldspiller, før han greb Pennen og fortalte om den mærkelige, næsten usandsynlige Verden, han kendte. Her er vi ved det springende Punkt i Bedømmelsen af Caldwell's Digterværk.

Det er altid af den største Værdi, naar Skribenter indvinder nye Sider af Virkeligheden for Digtningen. Som en saadan Stoffornyer kan Caldwell ikke vurderes højt nok. Den Hverdag og det Milieu, som møder os i »Tobaksvejen«, der bearbejdedes for Scenen af Kirkland, er af et ganske usædvanligt Tilsnit. Personerne og deres Omgivelser er ved første Øjekast saa skrigende barokke, at man til at begynde med næsten vægrer sig ved at tro paa deres Eksistens, hvad adskillige Kritikere da ogsaa har gjort gennem Aarene. Først da Caldwell i 1937 udgav sin dokumentariske Skildring »You have seen their

Peter Malberg

I Peter Malberg ejer dansk Teater en af de store, sjældne Scenekunstnere, der behersker alle Nuancer fra vild Farce til dyb Tragedie. Hans Sejre indenfor Filmens og Teatrets Verden er saa utallige, at yderligere Præsentation af ham er unødvendig.

Per Knutzon

Med sin Iscenesættelse af »Melodien, der blev væk« slog Per Knutzon for Aar tilbage sit Navn fast for stedse i det københavnske Teaterpublikums Bevidsthed. Derefter har hans Iscenesættelser været en uafbrudt Kæde af Triumfer. Hans Opsætning af »Tobacco-Road« danner ingen Undtagelse, ogsaa den er en Kampesukces.

Mogens Løwaas' Tournéeteater præsenterer

TOBAKSVEJEN

(ERSKINE CALDWELL'S „TOBACCO-ROAD“)

SKUESPIL I 3 AKTER AF KIRKLAND

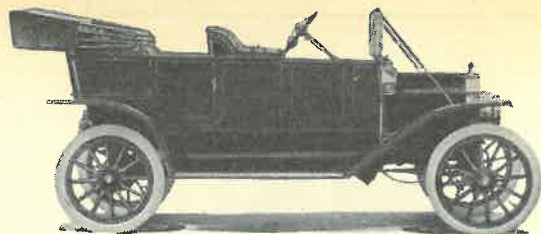
Oversættelse: PAUL SARAUF — Iscenesættelse: PER KNUTZON — Dekoration: ELVIN GAY

✱

JEETER LESTER	<i>Peter Malberg</i>		
ADA, hans Kone	<i>Frida Budtz Müller</i>		
DUDE	} deres Børn {		<i>Jørgen Langebæk</i>
ELLIE MAY			<i>Margot Oestermann</i>
PEARL			<i>Tove Borlund</i>
BEDSTEMOR LESTER			<i>Marie Jacobsen</i>
LOV BENSEY			<i>Johs. Aardestrup</i>
HENRY PEABODY			<i>Henrik Due</i>
BESSIE RICE			<i>Tove Bang</i>
KAPTAJN TIM			<i>Mogens Løwaas</i>
GEORGE PAYNE			<i>Henrik Due</i>

Handlingen foregaar i Georgia, U. S. A., paa Jeeter Lesters Landejendom — Længste Ophold: Mellem 2. og 3. Akt

SÆSON 1946-47

Jeeters Drøm

*Vi bringer her Optakten
til Kirklands Dramatisering
af »Tobaksvejens«.*

1. AKT

Handlingen foregaar i Georgia — ca. 30 miles fra STONY POINT. Det er en udsultet, trøstesløs Egn, der engang gav sig af med indbringende Tobaksavl, men nu er omdannet til smaa Bomuldsarealer, der er bleven dyrket saa hensynsløst og urationelt, at Jorden er fuldstændig udpint. Fattigdom, Nød, Smuds, Degeneration, ynkværdig Hjælpeløshed og grotesk, tragisk Havesyge har sat Tilintetgørelsens ubarmhertige Stempel paa en fortabt, distanceret Befolkning. Ude af Stand til at følge de skiftende Konjunkturer, bundet til Traditioner og Fordomme gaar de intetanende deres *Undergang* i Møde. Barsk Humor og dyb Tragedie præger Menneskene paa denne deres sidste korte Vandring mod fuldstændig og endelig Tilintetgørelse. Det Haab, som en dristig Skare Pionerer engang satte til en ny og bedre Verden, er nu uhjælpelig skrinlagt. Verden gaar videre, og deres Kamp er glemt.

Dudes Drøm

Johs. Aardestrup

Tove Bang

Tove Borlund

Frida Budtz Müller

Henrik Due

Marie Jacobsen

Mogens Løwaas

Jørgen Langebæk

Margot Oestermann